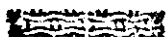

A' RÓMAI CSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BETSBÖL Kedden 30. Aug. utolsban 1791.

Az egy néhány napokig tartott elsőzés, a' Prá-
gai Koronázás, es a' F. Udvarnak lathon n. m.
léte tsak nem ki-tzarasztottak az Ujszigió Kulf-je-
ket — mellyeknek forrasi minden orán keményebb
és bővebb tolyamattal fognak meg indulni, mi-
helyt a' Koronázásnak vége lészén; mihelyt a' tö-
kéletes békeiséggel a' mi Fegyvereseink; kik a'
Török Tartományokból már kezdettenek költözni,
Hazánkba vizliza térnek; és végre mihelyt a' most
edgyütt volt hatalmas Fejek a' Szomládság békes-
ség és edgyetség arany bogját meg tolják kötni. —
A' Békeiség ugyan meg van mind a' 3 F. Tszfá-
tok rélszeröl; de ennek vgső lel-telri a' Tsch Ko-
ronázás után varaköznek — aduig a' Szisztovban
volt Közben-járó Fejedelmek' Minisztel és a' mieak
A a a a drága

drága Muzika bőrekből készült mentéket és gazdar aranyas szerzámmal ékeskedő lovakot nyertének a' Portától ajándékba, mellyeket a' békefénynek alá-írása után Aug. 4 dikén. a' Török Ministerek szokott tzeremoniával adának által. — Ugyan ezen *Szisztovban* dolgozott Ministereket a' mi F. Udvarunknak ajándékjai is kézfzen várják.

Egy nagy izivőségnek ritka példáját értyük a' Budai Levelekből: Történt ugy n-is, hogy a' *Károlovitzi Görög Érsek és Metropolita Strátimerovuit* Ur ö Nga egy *Anasztasievits Demeter* nevü Görög Kereskedőnek jelentvén, hogy a' nagyobb Oskolák-nak is gyarapittások igen szükséges volna, ha arra elegendendő költségek volna — tsak el-hull a' jó *Metropolita* Ur, midön vélellenül, a' fenn nevezett Kereskedő minden gondolkozás nélkül ezt mondá: Uram! én 20-ezer forintokat ajándékozhatok, 's mások-is találkozhatnak még, kik segedelmet nyújthatnak. Más-nap az *Illyria* Nemzet gyűlésében meg-köszöné a' *Metropolita* Ur a' Közönség' nevével ezen ajándékot, és elő-beszélvén ezen tzejját a' Tudomány gyarapittásáról, leg ottan találkozána kik még 13-ezer forintokat adának a' fennebb említett summához, és így kétszer 24 óra alatt 33-ezer forintok tétének-le a' *Metropolitának*. E' már a' hathatós segedelem a' Tudományuk gyarapittására, és e' tsak kétszer 24 óra alatt történt, hát még tovább mennyire nem mehet. Ez a' Nemzet buzgón szereti a' maga Nemzetit, és annak ifjuságának szerentséjét, mint a' Nemzet ditsőségét, buzgón munkálódja; de vagynak olyan Nemzetek is a' Hóld alatt, kik a' magok ifjuságokat talám szegyenlenék, ha egy szegény legény többre találna menni, mint egy Gavallér, 's azért nem-is igyekeznek ezek olly buzgón a' szegény Tanulóknak segedelmeken.

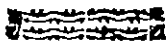
— Meg válik a' 2 Magyar Hazában fel-állitandó nyelv és Tudományt pallérazó igen szükséges Társaságok mire mehetnek; mert mindennek, pénk az élető ere. Tudós és szorgalmatos Kertészek kívántatnának

nak ezen plántátskának ültetésére, és öntözésére hogy ebből nagy gyökereket vert előfát várhassunk valahára — de — de — a' hól a' Kertészek között irigység, részrehajlás gyűlölség, pénz vadászat 's több eféle uralkodnak, el-rontja az edgyik, a' mit plántált a' másik.

Egy Gazdaságra, és szorgalmatoslágra ébresztő, a' mi Hazánkban igen ritka és szükséges példa is áll itt előttünk. Emlékeztünk vala már edgyik Levelünkben, hogy Hazánkban egy szegény Paraszt ember, kinek szüléiről tsak 2 ökretskéje maradt vala, annyira vitte szorgalmatoslága által a' maga forlát, hogy portzióban minden éltendőben sok 100 forintokat fizetvén, Földes Urának minden tartozó szolgálatot híven meg-tévé, most a' leg-közelebb való háboru alkalmatosságával 80 ezer forint arra ökrét adta-el a' Tábor számára. — Ezen nagy betsületet érdemlő Tsongrád Vgyében H. M. Várfahelyen lakozó *Kaszap Péter* nevezetű hajdoni Paraszt Polgár F. Urunknak Kegyelmeiségéből, a' T. N. Vgyének ajánlása után, minden fizetés nélkül Nemességgel tiszteltetett meg, és már Nemes Levele kezéhez-is küldetett. Kedves *Kaszap Péter* Ur! az irigység felett dicskedjél a' magad vagyonoddal, mely a' tepeldás szorgalmatoslagodnak véres verejtékkel nyert méltó jutalma. A' kik nagy rangal és gazdasággal születetvén egész életekben egy haladatlan préda Herét játszótanak, Ősi vagyonnyokat nem szaporították, vagy el-prédálták; Izégyeljék meg magokat előted. Adjon *Isten* néked sok irigyeket és ezutánis áldást véres verejtékednek!

Izskiből 22-dik Aug. azt írják, hogy őtt nem régiben egy *Adam* nevezetű 'Sidó egy kedves Leányát férjhez adván, a' Lakadalmi alkalmatosságával a' *Katholikus* és *Református* Köldösöknek 124 n. forintokat osztott ki. Dicsőséges indulat! Lam! hogy a' Keresztényi türedelemnek Felebaráti Szeretet a' szüleménnyé.

Minden Fels. Kantzelláriáknak 's. t. 8 Felsőgeleibe menendő munkái 's irasai 28-dikig H. Kau-

nitz eleibe adattanak, és ma már ő Felsége után küldetnek, és ez után minden nap.

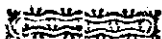
Egy Muzka Kurir érkezett ide hozzánk Bétsbe a' múlt héten, ki azt beszéli, hogy ő Párisba küldetett vala, hogy onnan jöne oltán Bétsbe; de Strázburggon túl tsak egy néhány mértföldekig bátorkodék a' példa nélkül való sok úton állók miatt menni; és hogy életét és Leveleit meg mentesse, egy más mindenétől és F. Leveleitől is egélfen megfosztatott Kabinét Kurirral vizsgálva tért kéntelenítették; ne hogy életét és rá bízott petsétes Leveleit Kotzkára vesse. — Annak a' Verduni Postamesternek a' Fia, ki a' szaladó útban lévő Frantzia Királyt megismerte, titkos gyilkosi kéz által ölettetett-meg.

Spanyol Országban igen rosz szagu Frantziafa mondatik égni a' tűzön; minden órán bővebben meg-haljuk.

A' mi Belgiumban lévő és a' Frantzia szélekhez közel Strásán álló katonáink, és a' Frantziák között esik olykor egy-egy kitsiny üstök-vonás: de koránt sem a' felsőbbeknek parantsolattyaiból: sőt a' mi kárt a' minap a' Frantziák a' miénkek közt tettenek vólt, az után azt-is vizsgálva fizették. Azt mondják, hogy a' Hafsiai Landgróf katonáinak számaára készek már a' Frantzia szélekhez közel a' szállítások. Ezek hát, ha lehet, nem otthon, hanem Campaniában fognak szüretelni.

Egy nevezetes Példa, melyből némely gazdag Szülek, és azoknak magzati intést vehetnek.

Itt Bétsben egy retze-fátyol tsináló gazdag embernek, kinek tsak tsupa ház-bér elztendőnként 6-ezer forint jövedelme vagy a' keresetén kívül, egyetlen egy szép leánya, mint egy 16 elztendős, a' múlt Páriságon valamely név-napi vagy házi-múlattságban megismérkedvén egy betsületes, jó igyekezetű szegény begénnyel, költsönös hajlandóságot érzenek egymashoz, melly szerezint, többszöri találkozás után,

tán, ki-nyilatkoztatják egymásnak, hogy ha az egek rendelése és a' leány' Szüleiének meg-egyezése engedik, tehát ők jövendőben házassági páros életre lépjenek. Ehez képest a' Szülei házánál is meglátogatta a' legény eljegyzett kegyelsét, melyet a' leánynak nagyra vágyó Anya élzre vévén, alattomban meg-tudakoztatja a' legénynek minden környül állásait, és úgy találja, hogy jó származásu, de csak négy száz forint esztendei fizetéssel vagyon egy Kantzelláriánál hivatalban; ő pedig gazdag embernek, 's leg-alább is Báronak vagy Grófnak akarván adni leányát, meg-tiltja a' legénynek, hogy többé házához ne menjen, és a' leánynak meg-parrantsolja, hogy annak szeretetéről le-mondjon. Levelezésre kapnak az ifjak, mellyet a' szoba-leány segítségé által a' múlt hétig édesen folytattanak is; hanem, mikor a' múlt Szeredán a' leány éppen végezné a' Levél irást, melyben arra kéri a' legényt, hogy akár a' felsőbb helyeken nyerjen engedelmet az öfzve kelésre, akár más módot találjon benne; mert ő soha másnak felesége nem lehet, inkább kész lesz meg-halni; azonban bé lépik az Atyja a' szobába, a' leánynak hirtelen nem lévén ideje a' levelet el-rejteni, az Atyja ki-ragadja a' kezéből, és el-olvassa. Az alatt a' leány ki-szalad a' Konyhára, és ott el-ájul. Végezvén az Atyja a' levél olvasást, ki-megyén a' Konyhára, és kegyetlenül pirongatni kezdi a' már fel-eszméltkedett leányt: No várj csak gaz leány, úgy-mond, mert olyan árestomban fogsz ez után lakni, a' honnan levelet sem írhatsz, majd haza jő Anyád, 's meg-rak veréssel, tudd meg!! — Egy óra múlva haza jövén az Anya, keresik a' leányt, 's hát sokol hiús, pedig a' háztól ki nem ment. Nézik az árnyék-széken is, 's hát annak az ajtója belőlről bé van zárva; zörgetnek, szólítják, nem felel; bé-rontják az ajtót, 's há' a' leányt haldokolva találják; valahol mérget kapván, magát meg-étette, és egy fertály óra múlva, nagy kínok között ki-múlt a' Világból. Már a' gazdag Szüleknek semmi magzatjok nintsen, a' le-
gény

gény pedig bűjában úgy meg-háborodott, hogy most halálosan vesztég fekszik. Ebből a' példából az ifjak tanuljanak engedelmességet, és indulataikon uralkodást; a' Szülék pedig, magzatjaiknak ki-házasításakor, ne csak rangra 's gazdagságra, hanem gyermekeiknek nyugodalmára-is tekintsenek.

Ferentz Fő Hertzeg' Beszédje, mellyel Nádor-Ispány ő Kir. Fő Hertzegségét Ns Pest Vármegyét Fő Ispányságába bé-iktatta, így következik: —

„ Dum Tu Serenissime Archidux, et Regni Palatine! ad priscum Regni morem Gubernacula Comitatum horum *Pest, Pilis, et Solth* articulatim unitorum forma publica suspicis, manifeste indicat paternam cohortationem Suae Majestatis Sacratissimae, Patris utriusque Nostrum, ipsiusque Gentis Hungaræ veneratissimi, alte animo tuo insculptam esse: novumque, quia mori patriotitas, tuæ filialis in Suam Majestatem observantiae dare documentum. Gratulor mihi, quod dum me Sua Majestas Imperator, et Rex Apostolicus Suae apud Dominos Status voluntatis Interpretem esse voluit, una testis tuæ in Augustum Patrem pietatis, communisque illius solatii, quod hodie ora, vultusque singulorum explicant, esse valeam. Trado ego Tibi, Serenissime Archidux, et Regni Palatine! Nomine Suae Majestatis Sacratissimae Munus Supremi Comitatus Comitatum *Pest, Pilis, et Solth* articulatim unitorum cum omnibus ad illud spectantibus praerogativis, quod velut ad officium palatinum spectans jam antea communibus Dominorum Regni Statuum suffragiis, accedente item confirmatione Regia adeptus es. Domini vero hujus Comitatus Status eundem Serenissimum Archiducem, et Palatinum pro suo Supremo Comite habituri sunt, ac debitam, legalemque praestabunt partitionem. Diei hujus memoria mihi semper jucunda erit, dum et meae in te Serenissime Archidux, et Regni Palatine! fraternae dilectionis, et sinceri mei in Gentem Hungaræ studi, ac affectus specimen hoc publicum, edere potui. ”

Külső Országot illető dolgok.

Frantzia Ország. — Következik az új Frantzia Constitutionnak azon Titulusa, mellynek foglalatya a' Közönséges Hatalom. Ezen Titulus 3 főbb részekből áll, mellyek közzül az

„ I-ő szoll a' Törvény hozó Hatalomról.

1.) *Artikulus.* A' Nemzeti gyűlés, melly a' Törvény hozó Test, szüntelen tartó 's tsak egy Kamarából (Házból) áll. — 2.) *Art.* Minden két esztendőök alatt egyszer új választás által ujjíttatik meg: és ezen két esztendőök egy Törvény hozó Periodust fognak tenni. — 3.) A' Törvény-hozó Test ezen megújíttatásának Törvények szerint, változhatatlanul véghez kell menni. — 4.) A' Királynak nem léfzen hatalma ezen Törvény-hozó Testnek el-olztatására.

Ezen Résznek további Osztályai. — A.) *Osztály.* Száma a' Repräsentánsoknak. — a.) A' Repräsentánsok, a' 83 Departmánokhoz képest, mellyekből az egész Ország áll, 745 tön léfzenek: kivévén azokat, a' kik a' Coloniákból fognak rendelteni. — b.) Ezeknek választásokban ezen három mértékekre, u. m. a' földre, a' népeiségre, és a' tulajdon-képpen való adó-sízetésre fog lenni a' tekintet. — c.) A' földet vagy a' Tartományt a' mi illeti, mindenik Departmánból 3 Repräsentánsok választatnak, ki vevén a' Párisi Departmán, melly tsak egyet választ. A' 83 Departmánokhoz képest tehát 247 Repräsentánsok fognak választatni. — d.) A' népeiséghez képest 249 en választatnak, úgy hogy az egész Ország népeiségének másrésze 249 részekre osztatván, mindenik Departmán választ a' fellyebb valókon kívül még annyit, a' mennyi rész a' népeiségből ő résé esik. — e.) Az Orzágnak egész adója is 249 részekre osztatván, ehhez képest is 249 Repräsentánsok választatnak, mindenik Departmán annyit választván a' maga kebeléből, a' hány részeit fizeti a' portzionak, vagy adónak.

B.) *Azok.*

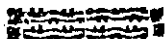
B.) *Osztály Azoknak meg-határozatása, a' kiké Repræsentánsokat válozítani fogják.* — a.) A' Repræsentánsoknak válozítására özve gyülekezhetnek csak a' valóságos Polgárok a' Városokban és Kantonokban, mi-helyest az el-bomlott Nemzeti-gyűlés helyébe, ujjnak kell szerkeztetődni. — 6.) A' valóságos Polgárságra meg-kivántatik, hogy az ember eredetére nézve Frantzia, vagy Frantziává vált legyen, a' 25 elz-endőt meg-haladta, valamelly Városban vagy Kantonban leg-alább 1 elz-endőtől fogva lakós, 's. a' vagy csak 3 napi nap számmal fel-érő valóságos adót az Országának valamellyik részében fizessen, 's. erről való Quietántziát mutatni tudjon, mint szolga-bérért ne szolgályn, lak helyének Városi Előljárónál bé-irattatva, 's. végre a' Polgári hit által meg-hiteltetve legyen. — c.) Hogy mennyi legyen egy napi fizetés, annak leg-nagyobb vagy kisebb mértékét minden 6 elz-endőben meg-fogja ítélni a' *Törvényhozó Test*, a' melyet a' Departmanok tisztjei a' Distriktusokhoz fognak alkalmaztatni. — d.) Senki is egynél több helyen valóságos Polgárnak jussát nem gyakorolhattya, 's. magát más által bé-nem mutathattya. — e.) Nem élhet Polgári jussával a' ki adós, és Hitelezőitől kö-zönséges Quietántziát nem mutathat adósságainak le-fizetéséről abban az esetben, ha előre már olyan-nak hirdettetett vólt ki, hogy adósságainak meg-fizetésére elégtelen vóloa. — f.) A' Repræsentánsokat válozító Polgárok ugy fognak özve szerkeztetődni, hogy minden Városi vagy Kanton-béli 100 valóságos lakósok közzül egy Válozító személy, 151 vagy 152 közzül pedig kettő fog ki-nevezet-ni. — g.) Válozító személynék nem nevezetik senki, a' ki nem valóságos Polgár, 's. valami külföldi adót nem fizet.

C.) *Osztály A' Válozító-gyűlések és Repræsentánsoknak ki-nevezése* — a.) Minden Departmanoknak Válozító-személyei külön gyülekeznek özve az illendő, és az illendöket egy harmad részfel meg-haladó Repræsentánsoknak válozítására. — b.) Mind az illen-

illendők, mind pedig a' szám felett valók a' Voxoknak többsége által valóztatnak. — c.) Minden Rend, hivatalu, és adozó személyly valóztat-hatik a' Nemzet Representánsának. — d.) A' Minis-terek, az Executiva Hatalom Prokurátorai, a' kik a' szerint a' mint tettik hivatalyokból ki tétet-hetnek, a' Nemzeti kintsnek Commissariuszi, 's minden féle adók mellett lévő Tisztek, 's egy szóval mindenek, kik akár mi név alatt a' Királyi házi hivatalokban vagynak, ugyan ekkor Representán-soknak nem valóztatathatnak, valamint azok sem 2 esztendő alatt — e.) kik azok alatt Városi tisztsé-gekben, Prokuratori 's Birói hivatalban állottanak. — f.) Egy Törvény hozó Testnek tagjai valóztat-hatnak másodjkszor is: de mirek előtte harmadjkszor is valóztatathatnának, két esztendőt nyugodni kéntel-lenek. — g.) Egy Departmánának Deputátásai, Deputátusai nem tsak ezen Departmánának, hanem az egész Nemzetnek, és szabadságokban ezeknek, sem-mi némü Gyűlésnek parantsolattya, rövid-égekre nem lehet.

D) *Osztály.* — *Az első és a' Valóztó Gyűlé-
seknek tartása.* — a.) Az első és Valóztó Gyűlé-
sek, tsak a' valóztásba avatkozhatnak, melly meg
esvén, el oszlának, és addig, mig nem hivattatnak
öszve nem gyűlhetnek. — b.) Egy valóságos Hol-
gár is, fegyveresen és forma ruhában Gyűléshe nem
mehet és nem voxolhat, ki-vévén azon történetet,
ha szolgálathon vagyon, de így is tsak forma
ruhában fegyver nélkül voxolhat és jelenhetik mag.
— c.) A' Gyűlésbe, ennek nyilván való kívánsága
nélkül fegyveres népet bé-vanni nem szabad, ki vé-
vén azon történetet, midőn valami erőszak tétel
fordulna elő, és ekkor a' Gyűlés Prézelsének pa-
rantsolattyára bé jöhet a' fegyveres nép. — d.)
Minden 2 esztendőben számba kell vétetődni a' va-
lóságos Poigároknak, a' Disztriktusokban Kantonok
szerint, és ezen fel számláltatásnak, a' Gyűlések'
kezdeté előtt 2 hónapokkal közönségessé kell tétet-
ni, és az utczákra ki-kell tzegeztetni. Ha valaki

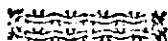
azzal tanálna vádoltatni, hogy érdemetlenül tsuzfokt volna bé a' Polgárok számába, az illyennek vádolatása a' Törvény-székek' eleébe vitettetik a' megítéltetésre, Ezen fel számláltatásnak mértéke szerint fognak a' Gyülések fel-állitni. — e.) A' Váloftó személyeknek Gyülése-is fog bírni azzal a' jussal, hogy meg-ítélhelse azt, légyen e' ez vagy a' maz megjelent Polgárnak meg-kivántató tulajdonsága, de a' mellyet a' Törvény-hozó Test határoz meg vég-képpen. — f.) A' Királynak vagy más a' kár-minémü általa ki-rendeltetett embernek, az öfve-hívásoknak rende, a' Gyüléseknek tartása, a' Váloftásnak formája, vagy a' Polgároknak Politikai jussaik által okozódott semmi némü veszekedésekről, semmi féle szin alatt tudósíttást venni nem lehet.

E.) *Osztály.* — A' Repraesentánsoknak egy Törvény-hozó Testé való öfve szerkeztetések. — a.) A' Repraesentánsok azon helyre, a' hol az elöfzlandó Nemzeti-gyülésnek utolsó ülése tartatott, Májusnak 1-ső Hétfűjén gyülekeznek öfve. — b.) Az el-értek, a' leg-idősebbiknek előll-ülése alatt öfve jövén, a' jelen lévő Repraesentánsok' bizonyság Levelaiknek meg- vizsgálásához előre hozzá kezdenek. — c.) Mihellyest 373-man edgyütt vagynak, ezen nevezetet: Törvény-hozó Nemzeti-gyülés, magokra vészik, melly Gyülés magának a' zonnal Prézest, Vicé Prézest és Titoknokot váloftván, munkához fog. — d.) A' Gyülés semmi némü Törvény-hozás-béli munkába nem elegyitheti magát egész hónap alatt, ha 373 Repraesentánsok jelen nintsenek: ezt a' rendelést mindazáltal meg-teheti, hogy a' Deputatusok 14 napok alatt a' munkára elő állyanak, még pedig 3 ezer Liv. büntetés alatt, hanem ha olyan mentsége léfzen valakinek, mellyet a' Gyülés helyyesnek itél. — e.) Májusnak utolsó napján magokra vészik a' Repraesentánsok a' Nemzeti-gyülésnek nevezetét, akár mennyi légyen a' jelen lévőeknek száma. — f.) A' Repraesentánsok a' Frantzia nép' nevében le-tézik mind együtt ezen

ezen hit formáját: szabadon élni, vagy meg-halni: az után pedig egyen-egyen arra esküsznek-meg: hogy az Constitutiót szerző Nemzeti-gyűlésnek 1789, 1790 és 1791-béli Országos Constitutioját egész erőből fenn tartani fogják, semmit a' félet nem javasolnak, vagy valami a' félelben meg nem egyoznak, a' mi a' Constitutiót meg-sörtend, és hogy a' Nemzethez, Törvényhez, és Királyhoz hívek lesznek. — —

— g.) A' Nemzetnek Repræséntánsai megbánthatatlanok. Semmiért, a' mit, mint Repræséntánsok, szollottanak, irtanak, vagy tselekedtenek, egy időben-is utánnok vizsgálódní nem lehet, és éppen illy kevésbé lehet őket vádolni, és meg-ítélni. — h.) Ha éppen valamelly bünös tetten erettetnek, vagy ha az ő fogságokat parantsoló irás mutattatik elő, ekkor már el-fogattathatnak: de ezt a-zonnal hírré kell tenni a' Törvény-hozó Testnél, és a' bünösnek további meg-ítéltetéséhez tsak ugy lé-szen szabad hozzá fogni, ha a' nevezett Test azt fogja ítélni, hogy a' vádnak helye vagyon. Cluj

Ezen Törvény tikkellyek között hozzászias disputációt okozott a' Nemzeti-gyűlésben az az punktum, melly szerint meg-kivántatik, hogy azon Polgárnak, a' ki Repræséntánsá akar valósztatni, a-dója leg-alább egy Márk ezüst légyen; és ezen punktumnak meg-határozása akkorra halasztatott, midőn minden más egyéb munkának vége léssen. — Aug. 11-dikén külömb-külmök-féle bé-érkezett jelentő Levelék olvastattanak-fel a' N. Gyűlésben. A' többek között javasoltatott, hogy a' Máltai Rendnek tagjait leg-jobb lenne Frantzia Országban el-vezténdő julsaikért azon a' módon ki-elégíttetni, a' mint az Alsátziába bé-biró Német Fejedelmek ki-fognak elégíttetni. De erről a' dologról még eddig semmi végzés nem tétetett. — Továbbá elő fordult az-is, hogy mivel a' Helvétusoknak némelly része, a' többek között Berna, Geneva, Solothurn irtozva néznék a' Frantziák Constitutioját, nem tsak, hanem az ő Váraikat, a' mellyek a' Frantzia szé-lek felől vagynak erőssíttendék, és a' szélekre Ser-geket szállíttanának; ezekhez képpest tehát, igen jó lenne

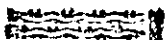
lenne a' Frantzia Nemzetnek-is előre való vigyázat-
tal lenni 's. a' t. Ezeknek 's több ilyen dolgok-
nak meg-határozása, külöös személlyekre bizat-
tatott.

Bouillé a' Frantzia Király' vólt Generálísa egy
Levelét bótsátotta közelebbről a' *Nánszi* béli Polgár
Mesterhez (*Mairhoz*), melly rövid: de igen fontos,
és így következik Magyar nyelven szoról szóra. —
„ Az Ur mostanában *Nánszi* béli *Mester*; tehát szük-
ségesképpen fogja azt tudni, hogy ezen Városnak
haladatlan és egybe esküdt lakótsai, az én képemet
a' piatzon meg-égetni mérészelték. Ezen motsok
rajtam, az Ur Generál Kamendánsán, az Urnak je-
len-létében történt, a' nélkül, hogy az Ur ezen
szemtelenységnek meg-akadályoztatására, vagy a'
vétkeseknek meg-büntetésére egy nyomot-is meg-
mozdult volna, kétség kívül azért, hogy maga az
Ur-is úgy gondolkodott, mint amazok. Egy néhány
hetek múlva meg fogok személlyesen az Urak Vá-
rosában jelenni, a' midön tellyes reménységem va-
gyon, ha külömben igazság nem fog tétetödni, hogy
szoross számot fogok mindenekről kívánni. Vala-
mint azokat a' kik a' motskot tselekedték, úgy szin-
tén, a' kik olly poltronok vóltanak, hogy azt vég-
hez vitetni meg-engedték, elő fogom a' szám-adás-
ra szállítani. „ — Ezek eddig elé kemény fenye-
getödzések az igaz: hanem tsak úgy egyszeribe
meg nem eshetnek, úgy a' mint meg-gondoltnak: e-
löbb jó részt bé kell némü-némü képpen tellyesedni
a' következő tudostásnak, melly indult

A' Hódból Aug. 16 dikán, és így következik: —
„ A' mái nap mi nállunk igen tiszta és szép: de mi-
helyest a' *Prágai* Koronázásnak vége lészén, fogyat-
kozást fog szenvedni. — Októberben, ha a'
Frantziák addig jobb gondolatokra vészik magokat,
ismét tiszta lészén nállunk az *Ég*: — — —

Anglia. — Hát az Anglus háios Sergek mi ok-
ból tartatnak még máig-is mind hadakozható álla-
pot.

potban, holott tudni való dolog, hogy Anglia már most nem készül tovább bé a' Baltikum tengerre a' Muszka Tsászárné ellen? — Ezen kérdésre a' jövő fog meg-felelni bizonyosan: előre pedig egyebet nem mondhatni, hanem csak azt, hogy ha én nékem el-lopná a' szomszédom tyukjaimat, én is azon igyekezném, hogy az ő tyukjai közül lopjak magamnak mást vizsgálja. *Frantzia* Ország olly módon el-loptata Angliától az ő Északi Amerikai Tartományait, hogy azoknak vizsgálja szerethetését Anglia mostanság nem is gyaníthattya. Azt lehet hát csak természet szerint is gondolni, hogy Anglia nem egyébre várokozik, hanem csak a' jó alkalmatosságra, és azt fogja modani annak idejébe a' Frantzia jó szomszédoknak hogy — *vicem pro vice, reddo tibi bono Vicine.* — *Foxnak*, annak az Anglus Parlamentum béli nagy Oratornak *mejj képét* a' Muszka Tsászárné a' maga számára márvány kőből faragtattya és Pétervárába vitetvén, a' *Demosthénés* és *Cicero* mejj képjeik közzé helyhezetteti. Erre pedig az alkalmatosságot a' következő történet adta. Tudjuk hogy midőn ez előtt nem sokkal az Anglus Udvar a' Muszka Tsászáraét a' Törökkel való békéllésre ráá akarta volna venni, valójából e' vagy csak politikából, nem tudjuk, haddat készült a' Tsászárné ellen. Midőn pedig a' Ministerek a' Parlamentom elejébe terjesztették volna az Udvarnak ezen tzeilyát, és ehez képpelt a' Parlamentom egyezését, 's egyszersmind a' néptől való segítő pénzt-is kívánták volna: ekkor a' Parlamentomnak az a' része, melly *Ellenkező Résznek* nevezetik, 's. a' többek között pedig *Fox*, minden erejeket, és beszéd-béli másokat meg-győző ékelségeket arra fordították, hogy az Udvar tzeilyának el-lene álhasanak, és az Oroszok ellen valló hadról le-beszélhelsék. Ez okozta a' Muszka Tsászárnénak *Foxhoz* való nagy háládatosságát: melly szerint egy tulajdon kezével és plajbattzal írott paransolatot küldvén a' maga Ministeriumaba, azt kívánta, hogy a' Ministerium, az Angliában lévő Muszka Követ-

nek Gróf *Vorontzov*nak tegyen rendelést az iránt, hogy *Foxnak* mejj-képét márványból ki-vágatván, küldje Pétervárába örök emlékezetéül azon dolognak, hogy ő lett legyen az a' nagy ember; kinek bölts belzéde, és beszéd-béli böltségsége által; Anglia és a' Muszka Birodalom között egy olyan had el-kerülődött, mellynek mind két részről keserves következései lehettenek volna. A' Muszka Statu Titoknakja a' Tsászárné plajbáttzal írott parantsolattyanak vonásait ugyan a' Tsászárné engedelméből veres tentával ki-rajzolgatván, azt *Vorontzov*nak el-küldötte; e' pedig *Foxnak* magának kézhez szolgáltatta.

Algir. — Az *Algiri Dáj*, *Baba Mehmet*, kinek segítő hajóji tavaly, az Oroszok hajós Obersterit *Lambro Cazzionit* az Archipelaguson majd minden hajójjal együtt semmivé tették vólt, Jul. 12-dikén a' maga *Elyzéumi* menyegzőjére *Mahumed* kebelébe Izerentsésen el-költözött, még pedig — *Difentertia* miatt. — — — — Helyébe vólosztatott *Dájn* az ő első Ministere *Hydi Hafsat* egy 50 esztendős — derék Muselman. Az szegény boldogul ki-múlt *Dáj* 80 esztendős vólt, és 25 esztendőig Fejedelmkedett az *Algiri* híres tolvajok között.

Spanyol Ország. A' múlt Jul. 19-dikén egy Végzést küldött a' Király a' *Castiliai* Tanátsához; mellyben jelentette, hogy éppen az nap ment tökéletes ségre a' *Tunisi* Státussal egy olyan szövetség, mely által örökös szabadságot szerzett magának *Spanyol Ország*, a' *Tunisiakhoz* való hajókázásra, 's velel való kereskedésre.

J e l e n t é s.

Minthogy a' *Nyitra* mellett lévő *Ujlaki Ts.* és Királyi Priv. *Liquorium (Liqueur)* és *Rosolis Fabrikának* még mind ez ideig nem lehetett az a' Szeren-
tséje

tséje, hogy a' maga szerzeményeit az idegen Országokhoz hasonló tökéletességre vihesse: tehát már most minden igyekezetét arra fordította, hogy a' tiszteletre méltó Közönségnek a' leg-jobb módon szolgálhasson, és e' végre magát egy igen alkalmas ember által, a' ki a' *Triesti* híres Fábrikában magának 24 esztendőnek le-folyta alatt ezen dologban elégséges esmerettséget szerzett, olly állapotba helyezettte, hogy már mindeneknek, a' külső országi Fábrikákhoz hasonló módon, a' leg-jobb és tisztább nemű fenn nevezett italoknak nemével szolgálhat. — Mivel pedig a' külső Fábrikáknak szerzeményeik igen nagy úti, és *Vám-béli* költségekkel vagynak meg-terheltetve; a' Magyar Rosolisokért pedig a' *Consumo Maut*nak tsak fele része, egy *Auszriai* Píntért (*Kupórt*) tsak $4 \frac{1}{2}$ az az ötödfél krajtzárjával fizettetik, és benn az Országban minden vámtól szabad: erre nézve az ezen Rosolis Vásárlóinak már tsak a' Rosolisnak arrából is nagy hasznok származik; melly szerint az alább meg-nevezett Fábrika hizekedik-is magának azzal, hogy a' tiszteletre méltó Közönség által gynkron meg-fog kerestetni. — *Ujlak 10. Aug. — Ts. K. Priv. Liquorium és Rosolis Fábrika.*

Tudósítás.

T. P. *Hermolaus*. Kaputzinusok' Szerzetébéli Pap, a' *Bétsi* Ns Magyar Gyülekezetnek néhai Lelki Tanítója, ki fogja adatni *Pafonban* szép papirosra 's betűkkel, a' *Bétsben* 6 esztendő' el-forgása alatt mondott Egyházi Betzédeit. Az első Kötet, melly első esztendőben tartott Vasárnapi Prédikázióit foglalja magában, a' jövő Szent Mihály' napjára el-készül. Többől fog állani 30 árkusnál. Egy forinton meg-lehet szerezni akár magánál a' T. Szerzőnél; akár pedig *Odelitzki* Antal Urnál. A' több Kötetek hasonlóképpen ki-fognak hirdettetni, a' mikorra el-készülnek.

Szabad

Szabad Királyi Pesth Városlában, e' folyó 1791. Esztendőben September havának 2-dik napján, ugyan a' Város Házánál, az Urbarialis Titásban, Hűszár Successor Urak kívánságokra, fognak a' többet ígérőnek el adatni az ugy nevezett Hűszár fundusok ugy mint:

Elsőben: — Egy a' belső Városon, és a' Város Házának leg közelebb való Isomzédcságában lévő, kemény kőből épült, minden felől 's egészízen beborított, tseréppel fedett nevezetes szeglet ház, melyben a' tágos Udvarán kívül, számos lakó szobák, Pinczék, Konyhák, Szekér szék, Palató képen készült Padlás, és más egyéb alkalmatosságok találhatók. — Ugy nem különben, a' Ketskeméti kapuhoz közel világos helyen lévő, 's három utzára néző, ugyan szeglet ház, melly a' mellette való Kerttel együtt 1518 Négy szeg öltre terjed, és a' melybe szinte ugy a' lakó szobákon kívül, Itállók, fűszerek, Konyha, Pincze, és egyéb alkalmatóságok vannak. — Ezekon kívül némely, leg jobb helyeken fekvő rétek, és szántó földek.

Ismét. — „ Illyen czim alatt lévő kis-írás: A' Magyar Demokritus életének delig való része megírva András Sámuel által. Talaltatik Péter Wein-gand János-Mihály Könyv-áros Urnál 7 krón.

A' fellyebb való Kurirnak Toldalékjában az első lapon *Valdjetter* helyett kell olvasni: *Valdjetten*.